

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Het Toverpotlood te HOELEDEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 13631
Instelling Vrije Basisschool - Het Toverpotlood
Directeur Yves Petré
Adres Hoeledensebaan 84_a - 3471 HOELEDEN
Telefoon 016-77.15.72
Fax 016-77.15.72
E-mail basisschool_hoeleden@skynet.be
Website www.toverpotlood.be

Bestuur van de instelling Katholiek Onderwijs Hoeleden
Adres Hoeledensebaan 87 - 3471 HOELEDEN

Scholengemeenschap Spoor 7
Adres Rozenkranslaan 4_b - 3270 SCHERPENHEUVEL
CLB Vrij CLB Tienen
Adres Veldbornstraat 18 - 3300 TIENEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 13/05/2013, 14/05/2013 en 16/05/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 16/05/2013
Datum bespreking verslag met de instelling 31/05/2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Hilde Schoofs
Teamleden Ann Vananroye
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	14
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Professionalisering	18
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	18
4.2 Begeleiding.....	19
4.2.1 Leerbegeleiding	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	25
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	25
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool 'Het Toverpotlood' ligt in het landelijke Hoeleden, een deelgemeente van Kortenaken. De school profileert zich als een zorgzame school waar kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs wordt aangeboden. Zij wenst de eigenheid van elk kind te respecteren en in te spelen op de ontwikkelingsnoden en de leerbehoeften van de kinderen. Om de identiteit van de school nog beter in kaart te brengen werd de schoolvisie kritisch onder de loep genomen en bijgesteld.

Door zich laagdrempelig op te stellen, kan de school rekenen op een hoge betrokkenheid van ouders en buurt en creëert zij mogelijkheden om samen zorg te dragen voor het welzijn van de kinderen. Een vlotte en open communicatie zorgt voor openheid en engagement. De school hecht veel belang aan een goede doorstroming tussen de kleuter- en de lagere afdeling. Verschillende initiatieven en een afstemming van het aanbod verzekeren een vlotte overgang.

Op basis van een vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor de leergebieden wiskundige initiatie/wiskunde en muzische vorming. De procesindicatoren deskundigheidsbevordering en leerbegeleiding vervulden samen met het algemeen beleid de focus.

Voor het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde zijn er in beide niveaus voldoende garanties aanwezig om een onderwijsaanbod te garanderen dat tegemoet komt aan de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen. In de kleuterafdeling is een koepelreeds instrument richtinggevend voor de planning van het aanbod. De leidsters bieden de leerinhouden geïntegreerd en thematisch aan. Diverse ervaringssituaties met concrete materialen waarbij kinderen kunnen exploreren en experimenteren dragen bij tot een sterke basis waarop het wiskundeonderwijs verder kan bouwen. De leidsters hebben aandacht voor het doelbewust verrijken van de hoeken, hanteren diverse werk- en groeperingsvormen en creëren krachtige speelleeromgevingen waar kleuters ruime kansen krijgen om wiskundige inzichten op te doen. Het team staat nu voor de uitdaging om via een transparant, efficiënt en functioneel bewakingssysteem na te gaan of het aanbod volledig dekkend is. Leerkrachtafhankelijk zijn hiertoe enige aanzetten, maar aan echte opgevolgde schoolafspraken ontbreekt het. Ook het gezamenlijk uitwerken van formele, inhoudelijke afspraken en groeilijnen zal de verticale opbouw over de kleutergroepen heen bevorderen en de continuïteit versterken.

In de lagere afdeling leveren de leraren voldoende inspanningen om voor het leergebied wiskunde te voldoen aan hun resultaatsverplichting, de eindtermen met de meeste leerlingen bereiken. De evaluatiegegevens en de resultaten uit het vervolgonderwijs tonen het rendement van het onderwijs aan. De leraren baseren zich op een onderwijsleerpakket om de basiscompetenties voor wiskunde te bereiken. Het vrij consequente gebruik ervan garandeert de verticale opbouw en zorgt ervoor dat alle domeinen aan bod komen. Het leerplan vormde in het verleden het referentiekader om de volledigheid van het leerpakket op klasniveau na te gaan en vervolgens bijsturingen door te voeren. De leraren leveren inspanningen om hun wiskundeonderwijs te laten vertrekken vanuit realistische contexten. De actieve inbreng van de leerlingen aan het onderwijsleerproces is leerkrachtafhankelijk. Er resten nog groeikansen om een krachtige leeromgeving te creëren waarin gevarieerde werk- en groeperingsvormen, leerlingeninitiatief en interactie een vaste plaats hebben. Het bestuderen en het integreren van de principes aan de basis van de eindtermen om also gelijkericht te komen tot een stimulerende leeromgeving kunnen hiervoor de basis vormen. Vermeldenswaard is de uitwerking van de meethoeken waar kinderen kansen krijgen om op een actieve en handelende manier meetvaardigheden te verwerven. De aankleding van de klaswanden, in functie van de ondersteuning van het leerproces en een stelselmatige opbouw ervan, was nog geen gespreksonderwerp. Wel zijn er formele afspraken voorhanden voor de voorstelling van de referentiematen.

Voor muzische vorming zijn er in beide niveaus onvoldoende garanties dat de leerplandoelen in voldoende mate worden nagestreefd of bereikt. Het ontbreekt aan een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod, vanuit de visie van het leerplan. Ondanks mooie persoonlijke initiatieven komen sommige domeinen te weinig of onvoldoende breed aan bod. De uitwerking van de muzische activiteiten gebeurt meestal losstaand van het leerplan. Nog te vaak ligt de klemtoon op het creëren en in beperkte mate op het beschouwen. Hierdoor gaan er voor de leerlingen kansen verloren om vanuit impressies tot expressies te komen. Toch beschikken verscheidene leraren over de nodige muzische competenties maar deze worden vrijwel uitsluitend aangewend voor de eigen klasgroep. Duidelijke criteria over de evaluatie zijn niet voorhanden. Het samen school maken heeft op muzisch vlak nog een duidelijke groeimarge.

De school staat open voor leerlingen met extra noden. De leraren spannen zich, samen met de leden van het zorgteam, in om kinderen met zorgbehoeften te begeleiden en op te volgen. Zij nemen hun taak als eerstelijnsverantwoordelijke in toenemende mate op. Momenteel investeert de school doelgericht in de optimalisatie van de binnenklasdifferentiatie.

De zorgmiddelen werden voornamelijk aangewend op school- en leerlingenniveau. Het is een uitdaging voor het team om de effecten van de huidige zorgaanpak te onderzoeken, om de goede dingen te borgen en eventuele bijstellingen door te voeren in functie van vastgestelde noden op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau.

Het team is vernieuwingsbereid maar het ontbreekt aan een geëxpliciteerde visie op de deskundigheidsbevordering. Leraren krijgen via teamgerichte en individuele nascholingen kansen om hun expertise te verhogen. De deelname aan individuele nascholingen is leerkrachtafhankelijk en wordt beperkt benut. Op school is er heel wat expertise aanwezig. Deze aanwenden ten voordele van het hele team is nog geen verworvenheid. Toch is het vermeldenswaard dat het leren van en met elkaar in aanzet een vaste plaats krijgt binnen de schoolcultuur. De school kan nu nog stappen ondernemen om alle waardevolle initiatieven en toekomstplannen verder te implementeren en werk te maken van een heus professionaliseringsbeleid met doelen op korte, middellange en langere termijn.

Het interne leiderschap wordt waargenomen door een gemotiveerde, bereikbare en betrokken schoolleiding. Hij streeft participatie na en zet structuren op die het 'samen school maken' bevorderen. De directeur zet de te varen koers uit, geeft sturing, coacht en volgt de onderwijskundige processen op. Binnen de school kan hij rekenen op enthousiaste teamleden die zich willen engageren om een verdere schoolontwikkeling te garanderen. Samen zien zij de toekomst hoopvol tegemoet. Jaarlijks werkt het team prioriteiten uit. De school kan nog groeien in het gefaseerd uitwerken van welgekozen prioriteiten. Het is daarbij nodig om te zorgen voor een grondige afronding van wat is opgestart alvorens over te gaan naar andere prioriteiten. In het kader van haar kwaliteitszorg kunnen bestaande outputgegevens nog meer geanalyseerd en verwerkt worden om de onderwijskwaliteit op schoolniveau steeds verder te optimaliseren.

De inspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies. Het inspectieteam vertrouwt op de inzet van de teamleden om het vastgestelde tekort voor muzische vorming in beide afdelingen binnen de voorziene periode weg te werken. We rekenen daarvoor op het engagement en de wil van alle teamleden om vanuit een gezamenlijk gedragen visie de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het geïntegreerde onderwijsaanbod en de ontwikkelingsondersteunende materialen bieden de kleuters kansen om wiskundige inzichten en vaardigheden te verwerven. De outputgegevens, zoals de gegevens uit het kindvolgsysteem en de voortgang van de kleuters in het eerste leerjaar, bevestigen de effecten van het wiskundeonderwijs.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate na. De aangeboden activiteiten bieden te weinig garanties om een evenwichtig en voldoende breed aanbod binnen de verschillende domeinen te verzekeren. Beeldactiviteiten, liedjes en versjes domineren. De domeinen beweging en media kennen een sporadische benadering. Tevens maken de leraren onvoldoende afspraken over de graduele opbouw over de leeftijdsgroepen heen.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuterleidsters hanteren een koepel eigen instrument als referentiekader voor het plannen van het onderwijsaanbod. De leerplannen en de ontwikkelingsdoelen worden in mindere mate gehanteerd. Ze waren tot op heden in beperkte mate onderwerp van bespreking op schoolniveau. De basisprincipes van de ontwikkelingsdoelen en de visie van het leerplan worden nog niet gehanteerd om de huidige klaspraktijk kritisch te analyseren en eventueel bij te sturen.

In de planningsdocumenten verwijzen de leraren naar de vier ervaringssituaties (zelfstandig spel, explorerend beleven, ontwikkelingsondersteunend leren en ontmoeten) en de ontwikkelingsaspecten. Bijkomend noteren sommige leidsters eigen doelen of ontwikkelingsdoelen. Het is een uitdaging om op zoek te gaan naar een efficiënt, functioneel en transparant bewakingssysteem waarbij de leraren kunnen nagaan of het aanbod dekkend is voor het nastreven van alle leerplandoelen en/of ontwikkelingsdoelen.

Formele afspraken ter ondersteuning van de verticale samenhang zijn beperkt aanwezig of dateren van enige tijd geleden waardoor de functionaliteit ervan in vraag gesteld kan worden. Een lijst met wiskundige begrippen werd aangereikt maar afspraken rond het gebruik ervan ontbreken. Het overzicht met mogelijke thema's wordt jaarlijks besproken. Inhoudelijke afspraken over de uitwerking van de thema's om de continuïteit en de gradatie te ondersteunen, ontbreken.

Om de drempel naar het eerste leerjaar te verkleinen organiseren de leraren integratieactiviteiten en maakten ze inhoudelijke afspraken over onder meer getalbeelden, kalenders, de intentionele aandacht voor de leesrichting en het meegeven van een weekendvriendje. Sommige leidsters bieden klasinterne ondersteuning in het eerste en het tweede leerjaar tijdens hoekenwerk.

De thematische werking zorgt voor een natuurlijke horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden en -domeinen. Voor de keuze van de thema's baseren de leraren zich op de jaarkalender en op de leef- en belevingswereld van de kleuters. Onder meer de waarnemingen en de uitstappen zorgen voor een werkelijkheidsgerichte benadering. Het doelgericht en intentioneel verrijken van de hoeken in functie van het lopende thema krijgt de nodige aandacht. Via maandbrieven worden de ouders op de hoogte gebracht van de thema's. De kleuters krijgen kansen om attributen mee te brengen. Dit verhoogt het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters aanzienlijk. De leidsters beschouwen dit als basisvoorwaarden om tot leren en ontwikkeling te komen.

De klasrituelen zoals onder meer de aandacht voor kalenders, de speelleermaterialen en diverse activiteiten geven aanleiding tot het verwerven van wiskundige competenties. Wiskundige initiatie is geïntegreerd in het hele klasgebeuren. Bij de oudste kleuters gaat er intentionele aandacht naar de ontwikkeling van de rekenvoorwaarden en de ontluikende gecijferdheid. Getalbeelden zijn in het klasbeeld aanwezig.

Voor het leergebied muzische vorming steunen de leraren op de eigen ervaring en bronnenmaterialen. Afspraken om de visie van het leerplan te concretiseren in de klaspraktijk zijn niet aanwezig. Mede daardoor zijn niet alle teamleden doordrongen van de visie en van de aandacht voor het muzisch proces zoals beschreven in het leerplan. De talenten en de deskundigheid van de leraar zijn bepalend voor de wijze waarop impressies leiden tot expressies. Nog te vaak ligt het accent binnen de muzische activiteiten op het product. Hierdoor krijgen het stimuleren van de creativiteit en het beschouwende aspect minder kansen. Doorgaans krijgen de kleuters wel kansen om te exploreren en te experimenteren. Niet alle domeinen komen doelgericht en evenwichtig aan bod. De domeinen media en beweging worden ondergewaardeerd. Ook de verschillende deelaspecten binnen de domeinen kunnen nog aan belang winnen.

Projecten op schoolniveau zoals de kerstmusical bieden kansen tot het muzisch beleven. De teamleden hanteren dan het leerplan om doelen te selecteren. De projecten bieden de kleuters extra uitdagingen om hun creatieve vaardigheden verder te ontwikkelen. Tevens wordt op deze wijze het muzisch schoolklimaat en de gezamenlijke doelgerichtheid gestimuleerd.

De feesten op schoolniveau en de deelname aan culturele activiteiten bieden kleuters aanvullende mogelijkheden om muzisch creatief bezig te zijn en muzische impulsen op te steken.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De nodige didactische materialen voor het nastreven van de leerplandoelen voor de leergebieden wiskundige initiatie en muzische vorming zijn aanwezig. Zowel aangekochte, verzamelde als zelfgemaakte ontwikkelingsmaterialen ondersteunen het leerproces.

In de klassen is er een computer voorhanden. Toch zijn de technische aspecten soms belemmerend voor het gebruik ervan.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Het kindvolgsysteem brengt een aantal wiskundige competenties in kaart. De muzische talenten en de ontwikkeling van de kleuters worden beperkt opgenomen in het volgsysteem. Het is nog niet de gewoonte om te observeren vanuit relevante, leeftijdsspecifieke leerplandoelen of gradueel opgebouwde criteria. Bij de oudste kleuters worden gestandaardiseerde tests afgenomen. Deze gegevens vormen samen met de eigen observaties de aanleiding om zorgacties op te zetten.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Twee- of driemaal per jaar bespreken de leidsters formeel de vorderingen van de kleuters met de ouders. Ook de talrijke informele overlegmogelijkheden zijn waardevolle momenten om met de ouders te overleggen over de ontwikkeling van de kleuters.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De kleuteronderwijzeressen krijgen via de overgangsgesprekken, het kindvolgsysteem en de informele overlegmomenten een beeld van de beginsituatie van de kleuters. Ze verfijnen dit beeld door eigen observaties. De analyse van deze gegevens leidt tot zorginterventies. Om in te spelen op de noden van de kinderen passen de leraren hun aanbod en ondersteuning aan. Recent werken zij per thema een vijftal activiteiten uit waarbij ze expliciet aandacht hebben voor de binnenklasdifferentiatie.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De laatste jaren volgden de teamleden weinig nascholingen om zich verder te verdiepen in wiskundige initiatie en muzische vorming. Om het leren van en met elkaar te stimuleren kregen de leidsters de opdracht om in een andere klas te gaan hospiteren. Het bekijken van de werking van de binnenklasdifferentiatie met de 'drie bussen' en van de verticale samenhang staan daarbij centraal.

Kwaliteitszorg

De outputgegevens, zoals de resultaten van het kindvolgsysteem en de leerresultaten bij de aanvang van de lagere afdeling, worden op schoolniveau nauwelijks besproken. Ze vormen nog geen basis om een beeld te krijgen van het rendement van de kleuterafdeling en om weloverwogen prioriteiten te selecteren.

De ontwikkelingsdoelen, de leerplannen en de bijhorende basisprincipes en visies van het leergebied muzische vorming werden nog niet aan een grondige studie onderworpen en beleidsmatig binnen een gefaseerde implementatiestrategie uitgewerkt. Dit zorgt er onder andere voor dat de onderwijskwaliteit voor dit leergebied dient te worden bijgestuurd.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. De werking in de verschillende klassen garandeert een volledig, evenwichtig en doelgericht aanbod. De evaluatiegegevens geven aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen effectief bereiken. Resultaten uit het vervolgonderwijs geven vertrouwen in een kwaliteitsvol aanbod.

Curriculum	De school maakt gebruik van een onderwijsleerpakket als referentiekader om
Onderwijsaanbod	een evenwichtig, volledig en doelgericht onderwijsaanbod te garanderen. Het vrij
Referentiekader	consequente gebruik ervan draagt bij tot de nodige verticale samenhang
Planning	doorheen de lagere afdeling.
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	De leraren maakten in het verleden afspraken met de klastitularis van het
Actief leren	voorgaande en het volgende leerjaar om een doorgaande lijn te garanderen en
	om na te gaan of bepaalde leerinhouden uit het onderwijsleerpakket al dan niet
	tot de basisleerstof behoorden. Het leerplan werd hierbij geconsulteerd. De
	analyse resulteerde in enkele persoonlijke bijstellingen op klasniveau.

De leraren bieden de leerinhouden doorgaans aan vanuit realistische contexten maar hebben soms minder oog voor aspecten van het actief leren. Het didactisch handelen van de leerkrachten is vaak afhankelijk van de eigen inzichten en wordt in mindere mate aangestuurd vanuit de basisprincipes van de eindtermen. De aandacht voor probleemsituaties, waarbij de leerlingen gestimuleerd worden om met elkaar in overleg te gaan en samen probleemoplossende vaardigheden te ontwikkelen, is leerkrachtafhankelijk. Hoewel een aantal werkvormen kenmerken van samenwerkend en probleemoplossend leren vertonen, ontbreekt veelal gerichte instructie en feedback op deze specifieke vaardigheden.

Het creëren van ruimte om leerlingen te laten reflecteren over de gehanteerde oplossingsstrategie of over de eigen denk- en leerhandelingen maakt in sommige klassen deel uit van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren. In andere klassen sturen de leerkrachten het leerproces nog sterk waarbij leerlingen mindere kansen krijgen tot hardop denken.

Een sterk punt binnen het wiskundeonderwijs is de bijkomende aandacht die het team besteedt aan het uitwerken van de meethoek. De leerlingen van de onderbouw krijgen kansen om in de meethoek handelend te leren via het gebruik van meetfiches. Zo kunnen de leerlingen op een speelse en actieve manier meetvaardigheden verwerven. De leraren van de bovenbouw zijn momenteel samen met de pedagogische begeleider en andere leraren van de scholengemeenschap bezig met het uitwerken van deze werkvorm.

Onderwijsorganisatie	Uit de observaties, de lessenroosters en de planningsdocumenten van de
Onderwijstijd	leerkrachten blijkt dat de beschikbare onderwijstijd over het algemeen maximaal en efficiënt wordt gebruikt. Extra inoefenmomenten, herhaling of verdieping plannen leraren bijkomend tijdens het hoeken- en/of contractwerk.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

Er zijn voldoende leermiddelen en didactische materialen aanwezig voor het bereiken van de leerplandoelen. In sommige klassen ontbreekt een duidelijke en gebruiksvriendelijke digitale wandklok.

Bijkomende materialen, denkspelletjes en computerprogramma's zorgen ervoor dat het inoefenen en het verwerken van wiskundige competenties op een aangename en speelse manier kunnen gebeuren. In sommige klassen is het gebruik van computertoepassingen om wiskundige vaardigheden, inzichten en begrippen verder in te oefenen, uit te breiden en/of te remediëren, omwille van de bescheiden klasapparatuur of de gebrekkige internetaansluiting veeleer beperkt.

Voor kinderen met een leer- of ontwikkelingsprobleem zijn er aanvullende en remediërende materialen aanwezig. De kinderen met een rekenvoorsprong krijgen een extra aanbod.

Het gebruik van didactische wandplaten is afhankelijk van de deskundigheid en het aanvoelen van de groepsleraar. In sommige klassen ontbreken de nodige kaders of zijn deze niet functioneel waardoor de leerlingen in beperkte mate een beroep kunnen doen op ondersteunende strategieën. Er zijn geen afspraken op schoolniveau voorhanden. Wel maakte de school werk van afspraken over de visuele voorstelling van de referentiematen. In alle klassen worden deze afspraken consequent opgevolgd wat de verticale samenhang sterk bevordert.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Om een zicht te krijgen op de voortgang van de kinderen evalueren de leraren op geregelde tijdstippen met leerpakketgebonden, aangepaste en zelfgemaakte toetsen. Ter voorbereiding van de toetsen reikt het onderwijsleerpakket toetsenwijzers aan. De resultaten geven samen met het leerlingenwerk weer in welke mate de vooropgestelde doelen bereikt zijn en vormen de basis voor de detectie van leerlingen met wiskundige problemen. Daarnaast nemen de teamleden een aantal gestandaardiseerde tests af. Er worden foutenanalyses gemaakt om daaruit verdere conclusies te trekken en kinderen meer doelgerichte ondersteuning aan te bieden.

Bijkomend nemen de leerlingen van het vierde en zesde leerjaar deel aan de externe toetsen van de onderwijskoepel. De leerlingen scoren doorgaans boven de referentiegroep. De teamleden zien hierin samen met de resultaten uit het vervolgonderwijs een bevestiging dat ze goed bezig zijn.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De school rapporteert op geregelde tijdstippen over de wiskundige vorderingen van de kinderen. Het rapport geeft vier keer per schooljaar per domein een weergave van de testresultaten. Inzage in de toetsen en de individuele oudercontacten geven ouders bijkomende informatie over wat hun kind al dan niet verworven heeft.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Door middel van overgangsgesprekken, het leerlingvolgsysteem en de ingevulde observatiekaarten hebben de groepsleerkrachten bij aanvang van het schooljaar al een vrij goed beeld van de beginsituatie en van de eventuele moeilijkheden voor wiskunde. De toetsen van het leerlingvolgsysteem worden, naast andere leerlingengegevens, gebruikt om de vorderingen van leerlingen in kaart te brengen.

De leraren dragen de kinderen een warm hart toe met respect voor ieders eigenheid. De klasleerkracht is de spilfiguur die zorgt dat elk kind profiteert van het onderwijsaanbod en die inspanningen levert om het wiskundige onderwijsleerproces af te stemmen op de leerbehoeften en de beoogde doelen. De leerlingen met rekenproblemen krijgen gerichte ondersteuning. In sommige klassen ondersteunt een zorgjuf op vaste tijdstippen. In andere klassen gebeurt de begeleiding vraaggestuurd.

Om in te spelen op de verschillen tussen de leerlingen benutten de leraren vooral de differentiatiemogelijkheden aangereikt door het onderwijsleerpakket, geven ze extra ondersteuning en verlengde instructie en hanteren ze concreet materiaal. Leraren leveren inspanningen om het onderwijsaanbod aan te passen aan de noden en behoeften van de kinderen. Sommige leraren differentiëren ook in het huiswerk.

Lovenswaardig is dat de school heeft nagedacht over de mogelijkheid om het wiskundeonderwijs soms in niveaugroepen te organiseren. Alle leraren richten binnen bepaalde wiskundelessen drie niveaugroepen, 'drie bussen', in. Zo krijgen de kinderen kansen om binnen hun niveau hun wiskundige inzichten, vaardigheden en kennis verder te ontwikkelen. In sommige klassen komt een zorgleerkracht extra begeleiden tijdens deze vorm van binnenklasdifferentiatie.

Voor leerlingen met specifieke noden of hardnekkige wiskundeproblemen voorziet de school, in samenspraak met het zorgteam en de ouders, in ondersteunende maatregelen. Sporadisch kunnen kinderen terugvallen op een apart leertraject voor wiskunde. Hierbij staat het welbevinden van het kind centraal. De school staat open voor de samenwerking met externe hulpverleners. Kinderen met een leervoorsprong krijgen een uitdagend aanbod.

De school heeft nog weinig ervaring met het handelingsgericht werken om op basis van een concrete zorgvraag een doordacht ontwikkelingstraject op te zetten. Ze ent de verhoogde zorg niet op doelgerichte handelingsplannen met duidelijke afspraken over de taak van de klasleraar en de schoolinterne ondersteuners.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Dit schooljaar vond een teamgerichte studiedag plaats over rekenen en rekenproblemen. De school heeft de intentie om de verworven inzichten te implementeren in de klaswerking.

De afgelopen jaren hebben slechts weinig leraren de individuele professionaliseringsmogelijkheden benut om hun deskundigheid en handelingsbekwaamheid ten aanzien van het leergebied wiskunde te verhogen. Wel volgden leraren nascholing over de meethoeken in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst.

Kwaliteitszorg Soms leiden bevindingen op basis van de leerlingenresultaten tot bijstellingen op schoolniveau. Meer aandacht voor meten en metend rekenen en afspraken in verband met de referentiematen zijn hiervan voorbeelden.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate. Dit blijkt uit de planningsdocumenten, de gesprekken met leerkrachten, het leerlingenwerk en de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Een volledig, evenwichtig, samenhangend en gradueel opgebouwd aanbod binnen alle domeinen ontbreekt. De domeinen media en beweging komen te weinig doelgericht aan bod.

Klasplanningen, schoolafspraken, leerlingenwerk en -resultaten leveren weinig outputgegevens aan.

Curriculum De school kan niet garanderen dat ze de eindtermen muzische vorming bereikt

Onderwijsaanbod en het leerplan als referentiekader in voldoende mate toepast. De school

Referentiekader beschikt over onvoldoende outputgegevens om aan te tonen dat ze voor dit

Planning leergebied slaagt in haar maatschappelijke opdracht.

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De school werkt al jaren aan muzische vorming, een aanbeveling in het vorige doorlichtingsverslag. De opgestarte initiatieven resulteerden nog te weinig in het maken van schoolafspraken die de verticale samenhang bevorderen en het didactisch handelen van de leraren aansturen. Daardoor zijn er momenteel weinig richtinggevende afspraken, die een planmatige en gestructureerde aanpak binnen en over de klasgroepen heen garanderen. De meeste leraren leggen vanuit hun eigen competenties accenten in het aanbod. Sommige domeinen komen hierdoor te weinig of onvoldoende breed aan bod. De domeinen media en beweging komen zelden doelgericht voor. Naast de onevenwichtige benadering van de verschillende domeinen wordt er te weinig rekening gehouden met de verschillende deelaspecten binnen deze domeinen. Het 'samen school maken' heeft nog duidelijke groeikansen.

De teamleden zijn aan een grondige verkenning van het leerplan muzische vorming toe. Het toepassen van het proces van enerzijds beschouwen en reflecteren en anderzijds experimenteren, exploreren en creëren is sterk leerkrachtafhankelijk. Voor de studie van de deelleerplannen en de uitgangspunten daarvan vertrouwt de school op de professionaliteit en het engagement van de individuele leerkracht. Tussen de groepsleraren zijn er nog duidelijke verschillen in de beheersing van de muzische domeinen en in aanpak en visie.

Hoewel de kinderen in sommige groepen kansen krijgen om hun leef- en belevingswereld op creatieve wijze mee vorm te geven, heerst er in de meeste klasgroepen nog een sterk productgerichte benadering die het exploratie- en experimenteerproces verdringt. Leerkrachtgebonden krijgen leerlingen binnen het hoeken- en contractwerk muzische opdrachten en creatieve tussendoortjes.

Projecten op schoolniveau, zoals de kerstmusical, vormen goede praktijkvoorbeelden van een onderwijsaanbod waarbij verschillende leergebieden aan bod komen, gelinkt aan de leerplandoelen. Dan krijgen kinderen mogelijkheden om binnen een stimulerend klimaat van open opdrachten, gevarieerde werk- en groeiperingsvormen, actief te zijn in hun muzische ontwikkeling en hun probleemoplossend denken aan te wakkeren binnen creatieve uitdagingen.

Tevens stimuleert de gezamenlijke aanpak van het project het muzisch schoolklimaat, één van de pijlers van het leerplan.

De feesten op schoolniveau, de extra-murosactiviteiten en de deelname aan culturele activiteiten bieden leerlingen aanvullende mogelijkheden om muzisch creatief bezig te zijn en muzische impulsen op te steken.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

De benomen tijd op weekbasis strookt doorgaans met de koepelgebonden voorschriften. Opvallend is wel dat verschillende leerkrachten in hun lessenrooster bijna uitsluitend zang en beeld programmeren.

Uit documentenanalyse blijkt dat in sommige klassen de voorziene lestijden nogal eens wegvallen of ingevuld worden door andere lessen of activiteiten.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school doet er goed aan om de leermiddelen voor dit leergebied te inventariseren om na te gaan of deze voldoende zijn om de leerplandoelen kwaliteitsvol te benaderen en kinderen voldoende kansen te geven om zich door middel van beeld-, woord-, lichaams-, klank-, kunst- en mediataal uit te drukken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Het team heeft de visie op en de kenmerken van een goede evaluatie binnen muzische vorming, zoals onder meer opgenomen in het leerplan, nog niet ten gronde bestudeerd. Een eenduidige visie om de talenten van de leerlingen gelijkgericht naar waarde te schatten en om de competenties en de verworven muzische vaardigheden per domein in kaart te brengen, ontbreekt. Leerlingen, die minder cognitief sterk zijn, maar over sterk uitgesproken muzische talenten beschikken, worden hierdoor minder ontdekt.

De observatie- en evaluatiegegevens over de muzische vorderingen van de leerlingen zijn veeleer beperkt en kennen weinig diepgang.

In het leerlingvolgsysteem worden zeer beperkt aspecten van de muzische ontwikkeling van de kinderen opgenomen.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Op schoolniveau zijn er geen afspraken voorhanden die een transparante rapportering garanderen. De rapportering beperkt zich tot een appreciatie voor beeld en muziek. Waarop deze appreciatie betrekking heeft, is leerkrachtafhankelijk. Ouders worden weinig geïnformeerd over de muzische ontwikkeling van hun kind. De school is zich hiervan bewust en is zoekende naar een andere rapporteringsvorm. Tijdens individuele oudercontacten kunnen ouders bijkomende uitleg krijgen over de muzische vorderingen en de talenten van de kinderen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leraren krijgen een beeld van de leerlingen door de overgangsgesprekken en de informele overlegmomenten, al komt de muzische ontwikkeling van de kinderen eerder beperkt ter sprake. Ook in het leerlingvolgsysteem wordt weinig informatie opgenomen over de muzische talenten van de kinderen. Hierdoor is de beeldvorming, in het kader van de totale persoonlijkheidsontwikkeling, eerder beperkt. De wijze waarop de leraren inspelen op specifieke noden van individuele kinderen, hangt samen met de expertise van de leerkracht.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Uit de klasbezoeken blijkt dat sommige leerkrachten over waardevolle muzische capaciteiten beschikken. Het is echter nog geen traditie om interne expertise uit te wisselen om zo het aanbod in elke klas te verruimen en te verrijken. De expertise van bepaalde leerkrachten wordt maar in beperkte mate ingeschakeld met het oog op het bevorderen van de deskundigheid van alle leerkrachten.

Gevolgd nascholingstrajecten resulteerden niet in een gezamenlijk gedragen visie op een inhoudelijke en graduele benadering van dit leergebied. Vormingen worden nog weinig aangewend om kritisch te reflecteren over de huidige didactische aanpak en wenselijke bijstellingen op schoolniveau doelgericht door te voeren.

Kwaliteitszorg Eindtermen, leerplannen en bijhorende basisprincipes en visies werden nog niet aan een grondige studie onderworpen en beleidsmatig binnen een gefaseerde implementatiestrategie uitgewerkt. Dit zorgt er onder andere voor dat de onderwijskwaliteit voor muzische vorming dient te worden bijgestuurd.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja

Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Motivering

Het team heeft nog geen geëxpliciteerde schoolvisie op deskundigheidsbevordering, wat enigszins weegt op de doelgerichtheid ervan. Ook een nascholingsplan met duidelijke prioriteiten op middellange en lange termijn ontbreekt. Wel kan de school een opsomming voorleggen van de gevolgde navormingen. De opsomming is veeleer een document dan een instrument dat de professionalisering ondersteunt.

De school stond nog niet stil bij haar professionaliseringsbeleid. Ze onderzoekt nog weinig formeel of haar actuele aanpak voldoende doeltreffend is en waar bijsturingen nodig zijn. Er gaat nog beperkt aandacht uit naar het formeel opvolgen en meten van effecten van interne en externe professionalisering. Het is niet altijd duidelijk welke de verdere stappen zijn om de verworven kennis en inzichten te implementeren in de klaswerking. Zo gebeurt het dat gewenste effecten soms uitblijven of op langere termijn terug vervagen.

Vanuit eigen interesses en impulsen van de scholengemeenschap bepaalt de school haar nascholingen. Het accent lag in het verleden veelal op teamgerichte en minder op individuele vormingen. De teamgerichte nascholingen kunnen kansen bieden om op schoolniveau onderwijsvernieuwingen en/of -veranderingen te introduceren en te implementeren. Toch leiden de gevolgde nascholingen in de praktijk slechts in zeer beperkte mate tot het maken van concrete afspraken die zorgen voor een grondige implementatie. Duurzame effecten blijven veelal uit. Dat de deskundigheidsbevordering niet gevat is in een geëxpliciteerd en gefaseerd traject dat ook voorziet in een zorgvuldige selectie, ondersteuning, begeleiding, opvolging en bijsturing belemmert de doeltreffendheid van het professionaliseringsbeleid om van een vernieuwing een routine te maken.

De deelname aan individuele nascholingen was sterk leerkrachtafhankelijk en werd slechts in beperkte mate benut. Er waren nauwelijks criteria of bindende afspraken over het engagement van leerkrachten tot het volgen van individuele nascholing voorhanden. Sommige leraren geven aan in het verleden niet altijd op de hoogte geweest te zijn van het nascholingsaanbod. Ze werden weinig gestimuleerd om deel te nemen aan individuele vormingen. Hierin stelt de inspectie duidelijk een kentering vast. Het huidige leiderschap wil wel kansen scheppen zodat leraren zich individueel verder kunnen ontplooien. De directeur acht het wenselijk dat teamleden vanaf volgend schooljaar jaarlijks deelnemen aan individuele vormingen.

De school maakte nog weinig gebruik van de interne expertise. Hoewel er heel wat goede praktijkvoorbeelden aanwezig zijn, resten er nog groeikansen om de eigen onderwijspraktijk bespreekbaar te maken om zo de interne deskundigheid te gebruiken ten voordele van het hele team. Tot op heden resulteert het overleg in het uitwisselen van ideeën en nog minder in het afstemmen van het aanbod en de aanpak. Het leren van en met elkaar kent een aanzet onder impuls van het huidige leiderschap. Binnen de school schept de directeur momenteel mogelijkheden om werkvormen zoals het hospiteren systematisch hun intrede te laten doen binnen de schoolwerking.

Het interne leiderschap levert inspanningen om nascholingen te volgen die inherent zijn aan zijn opdracht. Ook de bijeenkomsten van directies en zorgcoördinatoren op niveau van de scholengemeenschap bieden mogelijkheden om schooloverstijgend informatie uit te wisselen en elkaar te inspireren. Tevens verhoogt de samenwerking met externen, zoals de pedagogische begeleidingsdienst, het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) en de gon-medewerkers de professionaliteit van de teamleden.

Er zijn op schoolniveau weinig pedagogisch-didactische naslagwerken beschikbaar die leraren toelaten om informatie op te zoeken en hun eigen expertise verder uit te bouwen.

4.2 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

4.2.1 Leerbegeleiding

Motivering

De zorgwerking wordt aangestuurd door een gedreven zorgteam bestaande uit de directeur, de zorgcoördinator en drie zorgleerkrachten. Binnen het zorgteam, waarvan alle leden erg begaan zijn met de kinderen, is heel wat expertise aanwezig. Samen zetten zij de krijtlijnen binnen de zorgwerking uit. De zorgcoördinator werkt voornamelijk op school- en leerlingenniveau en verzorgt tevens de contacten met ouders en met externen. Onder het beleid van de nieuwe directeur komt het zorgteam maandelijks samen om te overleggen. De directeur voelt zich erg betrokken binnen het zorgbeleid. De zorgleraren appreciëren deze aanpak en voelen zich duidelijk gewaardeerd en ondersteund binnen hun werking.

De school beschikt over een recent herwerkte zorgvisie met bijhorend zorgcontinuüm. Deze visie werd opgesteld door de leden van het zorgteam en bezorgd aan de teamleden. De toelichting ervan zal nog gebeuren op een personeelsvergadering. Het is daarna de bedoeling om de visie te concretiseren in de klaswerking. De specifieke verwachtingen en richtlijnen voor klas- en zorgleerkrachten worden in de zorgvisie nog weinig geëxpliciteerd.

Het behoorde nog niet tot de schoolcultuur om de kwaliteit van de huidige leerbegeleiding kritisch en objectief te onderzoeken en er gepaste conclusies uit te trekken. Het rendement van de voorbije zorgwerking is veeleer beperkt gebleven. De ondernomen acties hebben slechts in geringe mate geleid tot een gezamenlijke en doelgerichte aanpak. De school staat aan het begin van een ontwikkelingstraject om een zorgbeleid te ontwikkelen op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau dat een doordachte, deskundige, systematische en geïntegreerde zorgaanpak nastreeft.

De school brengt de beginsituatie van de kinderen in kaart. Op basis van overgangsgesprekken waarbij de meest relevante informatie via de observatiekaart wordt doorgegeven, de informele overlegmomenten en de gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem krijgen de leraren een beeld van het functioneren van de hen toevertrouwde kinderen. Een aandachtspunt is echter om de uitgebreide zorgdossiers te verenigen tot functionele, transparante en overzichtelijke registratiedossiers waarin de leraren dadelijk een beeld krijgen van de totaliteit van het hulpverleningsproces. Het team investeert momenteel in het digitaliseren van het volgsysteem. Heel wat leraren hebben momenteel hun bedenkingen over de functionaliteit en efficiëntie van het gekozen digitale volgsysteem.

Om zicht te hebben op de verdere vorderingen houden de leraren in de kleuterafdeling de ontwikkelingen van de kleuters bij door middel van het kleuterwerk, de observaties en de genormeerde tests. Een graduele opbouw voor de observaties ontbreekt nog. De leidsters leveren inspanningen om hun aanbod af te stemmen op alle kleuters en hanteren verschillende vormen van binnenklasdifferentiatie. De kleuters krijgen ruime kansen om te vorderen op eigen tempo en/of niveau. Op vaste tijdstippen kunnen de leidsters een beroep doen op de doelgerichte hulp van de zorgleerkracht.

Om de drempel tussen de kleuter- en de lagere afdeling te verkleinen, organiseren de betrokken leerkrachten heel wat integratiemomenten en maakten ze inhoudelijke afspraken over onder meer de getalbeelden, de kalenders, de leesrichting van pictogrammen en het meegeven van een weekendvriendje. Via een vorm van teamteaching ondersteunen sommige kleuterleidsters in de klassen van het eerste en het tweede leerjaar de hoekenwerking. Ook op de overgang naar het secundair onderwijs worden de leerlingen degelijk voorbereid. De school wil een vlotte overgang naar en een doorgaande zorg met het vervolgonderwijs garanderen.

In de lagere afdeling baseren de leraren zich voornamelijk op de eigen en leerpakketgebonden toetsen, het leerlingenwerk en de gestandaardiseerde tests uit het leerlingvolgsysteem om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen. Deze gegevens vormen na analyse en interpretatie de basis voor interventies op leerling- en groepsniveau. Toch mag worden gesteld dat zorginterventies zich nog vaak op symptoombestrijding op korte termijn richten en zelden op een handelingsgerichte aanpak op langere termijn.

Naargelang de noden van de klasgroep kunnen de leraren een beroep doen op de leden van het zorgteam om klasextern of -intern ondersteuning te bieden. Indien nodig reikt het zorgteam ook extra materialen aan. Wanneer de extra zorg onvoldoende effect heeft, doet de school een beroep op externen zoals het CLB en de gon-begeleiding. Het team ervaart een goede samenwerking met deze externen. De school levert inspanningen om de ouders van kinderen, die speciale aandacht nodig hebben, te betrekken bij het hulpverleningsproces.

De leraren spannen zich in om in toenemende mate klasintern te differentiëren. In alle klassen worden er hiertoe acties opgezet. Hoewel de school al jaren het differentiëren als prioriteit selecteerde en binnen haar gelijke onderwijskansenbeleid werk maakte van het thema 'Preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden' kwam de school niet tot een gezamenlijke aanpak binnen een krachtige leeromgeving. In de tweede helft van dit schooljaar werd, onder impuls van het leiderschap, de optie genomen om zich hierin daadwerkelijk verder te verdiepen en de differentiatiemogelijkheden verder uit te bouwen. Structureel worden er nu in alle klassen doelgericht momenten van binnenklasdifferentiatie georganiseerd.

Tijdens het multidisciplinair overleg bespreken de leraren drie keer per jaar de resultaten van het volgsysteem en de vastgestelde moeilijkheden met het zorgteam en de medewerker van het CLB. Dit overleg wordt doorgaans goed voorbereid. Het expliciteren van de afgesproken zorginitiatieven, verantwoordelijkheden en afspraken kent wel nog een groeimarge.

Op het niveau van de scholengemeenschap bestaat een overlegplatform voor zorgcoördinatoren. Dit orgaan laat de zorgcoördinatoren van de verschillende betrokken scholen toe geregeld hun deskundigheid te delen en gezamenlijke aandachtspunten uit te diepen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Recent kende de school enkele directiewissels. Dit maakt dat het huidige leiderschap nog zoekende is naar stevige structuren om zijn beleid te verwezenlijken en momenteel nog geconfronteerd wordt met tal van verantwoordelijkheden en opdrachten, eigen aan het ambt, waarin hij zich verder wil bekwamen. Naast de directieopdracht heeft de directeur ook nog een beperkte lesopdracht. Het is niet duidelijk hoe deze lestijden momenteel worden ingevuld.

De school profileert zich als een open en gezellige dorpschool waar kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs wordt aangeboden. Ze vindt het belangrijk dat in de school iedereen iedereen kent en zorg draagt voor elkaar zodat elk kind zich geborgen en veilig kan voelen, een basisvoorwaarde om te kunnen 'groeien'. Ze hecht veel belang aan goede contacten met de ouders en met de lokale gemeenschap en stelt zich laagdrempelig op.

Op beleidsniveau worden een aantal structuren opgezet, waarbij leraren deelverantwoordelijkheden opnemen en de school ondersteunen in een gedeeld leiderschap. Zo worden samen met het zorgteam de klijtlijnen voor de zorgwerking uitgezet en vernieuwingen geïntroduceerd.

Het leiderschap wil, op basis van een participatief beleid, vorm en inhoud geven aan de verdere schoolontwikkeling. De directeur heeft de intentie beslissingen te nemen in samenspraak met het schoolteam maar acht het nodig om ook knopen te durven doorhakken. Hij ziet het als zijn voornaamste taak om een bindmiddel tussen de leerkrachten te zijn en samen met hen op weg te gaan om de onderwijsdoelen te realiseren. Hij weet leraren te enthousiasmeren en draagt sterk bij tot een positief leer- en leefklimaat. Communicatie en overleg zijn sleutelbegrippen in zijn beleid. De leraren waarderen de inzet van de directeur, zijn betrokkenheid met aspecten van de schoolwerking, zijn bereikbaarheid en zijn menselijke benadering. De teamleden zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet en appreciëren in grote mate de koersverandering binnen de schoolwerking.

Om de eigenheid van de school duidelijk in kaart te brengen werd de schoolvisie kritisch onder de loep genomen en vertaald in vier pijlers: de leerling staat centraal, hedendaags onderwijs, onze missie is goed onderwijs geven en een bewust beleid voeren. De school maakt er nu werk van om deze schoolvisie te concretiseren in de klaswerking. Tevens wil het beleid ook het schoolwerkplan optimaliseren. Momenteel steunt de schoolwerking nog niet op een degelijk gefundeerd, functioneel en gebruiksvriendelijk schoolwerkplan waarin zowel organisatorische als inhoudelijke afspraken vervat zitten.

Er is op school een ontwikkelings- en vernieuwingsdynamiek waarneembaar. De school werkt jaarlijks een aantal prioriteiten uit. Toch stelt de inspectie vast dat uitgewerkte prioriteiten weinig duurzaam verankerd geraken binnen de hele schoolwerking. Bij de implementatie van vernieuwingen wordt de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) in beperkte mate gehanteerd. Afspraken worden weinig geformaliseerd waardoor ze na verloop van tijd of bij personeelwissels verwateren. Om een meer gelijkgerichte aanpak te bevorderen, is er nood aan gerichte druk, coaching, sturing en opvolging. De school staat voor de uitdaging om vanuit een duidelijke visieontwikkeling en een transparante besluitvorming tot meer samenhangende en meer resultaatgerichte acties over te gaan. Een gezamenlijke doelgerichtheid en een gelijkgerichte werking zijn noodzakelijk om de huidige onderwijskwaliteit te optimaliseren alsook het selecteren van welgekozen prioriteiten die gefaseerd worden uitgewerkt. Zorg hierbij voor een grondige afronding van wat is opgestart alvorens over te gaan naar andere prioriteiten. Voor de uitwerking van leergebiedgebonden prioriteiten kan de visie van het leerplan inspirerend werken bij een doelgerichte implementatie.

De directeur vertrouwt op de inzet en de deskundigheid van de teamleden. Via de klas- en doorloopbezoeken blijft hij op de hoogte van het functioneren van de leerkrachten. Tijdens gesprekken na een klasbezoek krijgen leraren feedback op hun pedagogisch-didactisch handelen en worden eventuele werkpunten besproken. De basisprincipes bij de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen vormen nog in mindere mate het referentiekader om vanuit een kritische zelfreflectie de kwaliteit van het aangeboden onderwijs te analyseren en eventueel bij te sturen waar nodig.

De maandelijkse personeelsvergaderingen zijn belangrijke formele overlegmomenten. De directeur acht het wenselijk dat de kostbare vergadertijd niet enkel opgaat aan organisatorische en praktische mededelingen. Om meer tijd te maken voor onderwijsinhoudelijk overleg maakte het leiderschap er recent werk van om wekelijkse briefings in te voeren waar organisatorische aspecten en weetjes aan bod komen. Zo ontstaat de mogelijkheid om van personeelsvergaderingen pedagogisch-didactische werkmomenten te maken.

Hoewel de school reeds bepaalde aspecten van de schoolwerking onderzoekt, behoort het nog niet tot de schoolcultuur om systematisch bestaande outputgegevens te analyseren en om eventuele bijsturingen door te voeren. Leerlingenresultaten worden nog in mindere mate benut om te reflecteren over de kwaliteit van het onderwijs en de leerprocessen op schoolniveau. Samen nadenken over wat kwaliteitsvol onderwijs inhoudt, hoe de school op basis van interne en externe resultaten haar onderwijseffecten in beeld kan brengen en wat zij kan doen om de aanwezige kwaliteit te optimaliseren, vormen belangrijke aandachtspunten in het uitwerken van een outputbeleid.

De school bevindt zich in een beginfase om een talenbeleid uit te werken. Ze geeft aan dat de taalproblematiek binnen de huidige leerlingenpopulatie niet van die aard is dat het voeren van een doelbewust talenbeleid op dit ogenblik een noodzaak vormt. Toch bestaan er op uitvoeringsniveau een aantal gewaardeerde initiatieven binnen taalstimulering.

Het gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op een beginsituatieanalyse. De school heeft de intentie om verder werk te maken van de doelen en acties uit de vorige cyclus.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De teamleden slagen er in beide niveaus in om voor het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde een aanbod te realiseren dat beantwoordt aan de maatschappelijke opdracht.
- De school kan voor het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde diverse outputgegevens voorleggen waarmee ze het rendement van het onderwijs en de systematische opvolging van de leerlingen kan aantonen.
- In de lagere afdeling is de uitwerking van de meethoeken een mooi praktijkvoorbeeld om kinderen op een actieve en handelende manier meetvaardigheden te laten verwerven.
- Tussen beide niveaus lopen er meerdere initiatieven die een vlotte doorstroming en afstemming van het aanbod verzekeren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school staat open voor kinderen met extra noden. Samen met de leden van het zorgteam spannen de leraren zich in om kinderen met zorgbehoeften te begeleiden en op te volgen en investeren zij doelgericht in de uitwerking van de binnenklasdifferentiatie.
- De teamleden benutten in toenemende mate mogelijkheden om te leren van en met elkaar.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school beschikt over een gemotiveerde, bereikbare en betrokken schoolleiding die met veel inzet een groeiend participatief klimaat en een open communicatie nastreeft.
- Het interne leiderschap slaagt erin om leraren te motiveren en ze deelverantwoordelijkheden te laten opnemen voor vernieuwings- en verbeteringsprocessen.
- De teamleden zien de toekomst hoopvol tegemoet. Samen met het huidige leiderschap willen zij de nodige ontwikkelingsdynamiek teweegbrengen om een almaar groeiende schoolontwikkeling te garanderen.
- Het schoolbeleid investeerde op korte tijd in de pedagogisch-didactische opvolging van de teamleden bij de uitwerking van een schoolprioriteit om de leraren te bevestigen of bij te sturen in hun werking.
- De schoolvisie werd kritisch onder de loep genomen en herwerkt om de eigenheid van de school beter in kaart te brengen.
- Het team hecht veel belang aan goede contacten met de ouders en met de lokale gemeenschap en stelt zich laagdrempelig op.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leraren van de kleuterafdeling kunnen gezamenlijk een efficiënt, functioneel en transparant bewakingssysteem uitwerken om na te gaan of het aangeboden onderwijs dekkend is voor het nastreven van alle leerplandoelen en/of ontwikkelingsdoelen.
- In de kleuterafdeling kan er meer werk gemaakt worden van het gezamenlijk uitwerken van formele afspraken en groeilijnen die een verticale opbouw over de kleutergroepen heen bevorderen en de continuïteit verzekeren.
- Sommige teamleden van de lagere afdeling kunnen de inbreng van de leerlingen aan het onderwijsleerproces verhogen. Er resten nog kansen om een krachtige leeromgeving te creëren waarin gevarieerde werk- en groeperingsvormen, leerlingeninitiatief en interactie een vaste plaats krijgen, gestoeld op een duidelijke visie. De principes aan de basis van de eindtermen kunnen hierbij inspirerend werken.
- In de lagere afdeling kunnen afspraken over de aankleding van de klaswanden, met het oog op een doorgaande lijn en ter ondersteuning van de zorgwerking, meer intentionele aandacht krijgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school kan haar deskundigheidsbevordering kaderen binnen een professionaliseringsbeleid uitgeschreven in een nascholingsplan, met doelen op korte, middellange en lange termijn en waarbij nascholingen gekozen worden die aansluiten bij de aanwezige behoeften en gelinkt zijn aan welgekozen prioriteiten.
- De school kan nagaan of de aanwending van de beschikbare zorgmiddelen en de huidige zorgaanpak steeds efficiënt benut worden in functie van de vastgestelde noden op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleid kan welgekozen prioriteiten vatten in een gefaseerde langetermijnplanning waarbij voldoende aandacht uitgaat naar sensibilisering, visieontwikkeling, vastleggen van duidelijke afspraken, opvolging en ondersteuning. Zorg daarbij voor een grondige afronding van wat is opgestart alvorens over te gaan naar andere prioriteiten.
- De school kan de aanwezige visieteksten en beleidsdocumenten in de praktijk verder concretiseren zodat de gezamenlijke doelgerichtheid en de gelijkgerichtheid worden bevorderd.
- In het kader van haar kwaliteitszorg kan de school op een systematische wijze haar eigen kwaliteit en werking doelgericht onderzoeken en bewaken en initiatieven nemen die gericht zijn op het optimaliseren van de schoolwerking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?**Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De school dient vanuit de visie van het leerplan een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd muzisch aanbod te realiseren om zo te voldoen aan haar maatschappelijke opdracht.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
muzische vorming

voor het **lager onderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
muzische vorming

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 16-05-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hilde Schoofs de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	